

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 17 stycznia 2022 r.

ZP-KNPS.431.7.9.2021.EL

Pani
Anna Kozłowska
Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zawidowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 8-10 listopada 2021 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1464 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 877 ze zm.), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Natalia Szczecińska – starszy specjalista, kontroler, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawidowie z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, a także warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych. Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2020 r. do dnia 8 listopada 2021 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 15 maja 2014 r. do dnia 8 listopada 2021 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2020 r. do dnia 8 listopada 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2021 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie w dniu 17.12.2021 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego wniesiono w dniu 24.12.2021 r. zastrzeżenia dot. str. 5 ostatni akapit oraz str. 9 pierwszy akapit. Zastrzeżenia zostały uwzględnione.

Jednostką kieruje Pani Anna Kozłowska, zatrudniona na stanowisku Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie.

Burmistrz Miasta Zawidów upoważnił:

1. Panią Annę Kozłowską – Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie na podstawie:

- Zarządzenia nr 71/2008 z dnia 2.09.2008 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- Zarządzenia nr 72/2008 z dnia 2.09.2008 r. do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz odbierania oświadczeń majątkowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- Zarządzenia nr 32.2014 z dnia 15.05.2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o zasiłki dla opiekunów oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
- Zarządzenia nr 90/2014 z dnia 9.12.2014 r. do (...) prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania w tych sprawach decyzji, prowadzenia postępowań w sprawach o zasiłki dla opiekunów oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
- Pełnomocnictwa z dnia 11.12.2015 r. do reprezentowania Burmistrza Miasta Zawidowa w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przed komornikiem sądowym w sprawach przeciwko dłużnikom alimentacyjnym o należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami z wniosku Burmistrza o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego lub wszczęcie postępowania egzekucyjnego, którego celem jest zaspokojenie roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów.

- Zarządzenia nr 34.2021 z dnia 7.05.2021 r. (...) do prowadzenia postępowań administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji.
2. ██████████ – pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie na podstawie:
- Zarządzenia nr 29.2016 z dnia 14.04.2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych, w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.
 - Zarządzenia nr 62.2021 z dnia 11.08.2021 r. do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
3. ██████████ – pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie na podstawie:
- Zarządzenia nr 9.2020 z dnia 31.01.2020 r. do (...) prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych (...).
4. ██████████ – starszego pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie na podstawie:
- Zarządzenia nr 83/2008 z dnia 13.10.2008 r. do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowali się:

- Pani Anna Kozłowska – Kierownik MOPS w Zawidowie – zatrudniona od dnia 1.08.2000 r. do nadal.
- ██████████ inspektor ds. świadczeń społecznych – zatrudniona od dnia 2.11.2000 r. do nadal.
- ██████████ – podinspektor ds. świadczeń społecznych – zatrudniona od dnia 1.03.2019 r. do nadal.

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.),
2. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466),
3. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2018 r. poz. 1497),
4. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r. poz. 1481),
5. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 877 ze zm.),
6. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467),
7. ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297 ze zm.),

8. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.),
9. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 1444 ze zm.)

Podczas kontroli dokumenty udostępniła i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Anna Kozłowska – Kierownik Ośrodka
2. ██████████ – pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie.

Informacje ogólne:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XVIII/79/91 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 19 grudnia 1991 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Nr XVIII/93/2016 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 16 czerwca 2016 r. Ponadto Ośrodek działał w oparciu o Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 02/2016 r. Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 1 marca 2016 r. ze zm.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że: *„Informacje w jaki sposób Ośrodek informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków: na tablicy ogłoszeń MOPS, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta, na stronach internetowych Gminy Zawidów, telefonicznie”.*

(dowód: akta kontroli, str. 41)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie wypłaca świadczenia: przelewem na wskazany przez wnioskodawcę rachunek bankowy, wypłata w kasie banku .

Godziny pracy Ośrodka: poniedziałek 8⁰⁰ - 16⁰⁰, wtorek – piątek 7¹⁵ - 15¹⁵

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. Nr 2/2021.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia

pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą do dnia 8.11.2021 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie wpłynęło 157 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych.

Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 34 wnioski.

W okresie objętym kontrolą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawidowie wypłacono 859 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 181,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 636,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 43,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 515 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 0,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 22,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 14,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 39,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 41
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 12
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 9,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 62,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 58,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły - 30,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 101,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 180.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 814 zasiłków pielęgnacyjnych, 182 świadczeń pielęgnacyjnych, 22 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 8 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 78 świadczeń rodzicielskich.

Łączna kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych wyniosła 776 068,33 zł.

W okresie objętym kontrolą świadczenia rodzinne pobierało 100 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnione były 33 rodziny w tym:

- na 1 dziecko – 11,
- na 2 dzieci – 11,
- na 3 dzieci – 9,
- na 4 i więcej dzieci – 2.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek wydał 110 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 7 decyzji odmownych, m.in. z powodu przekroczenia kryterium dochodowego oraz z powodu braku spełnienia ustawowych przesłanek.

Od treści jednej wydanej decyzji odmownej strona złożyła odwołanie do organu II instancji. Organ II instancji uchylił decyzję organu właściwego i rozstrzygnął sprawę.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.N.S. – 8/21/św.p. z dnia 22.01.2021 r.,
7/21/z.p z dnia 22.01.2021 r.

2.E.R. – 29/21/św.p. z dnia 31.03.2021 r.,
28/21/z.p. z dnia 31.03.2021 r.

3.M.K. – MOPS.431.4.2021 z dnia 26.08.2021 r.,
MOPS.434.3.2021 z dnia 26.08.2021 r.

4.K.K. – 111/20/s.z.o. z dnia 24.11.2020 r.

5.H.G. – MOPS.4350.1.2021 z dnia 8.06.2021 r.

6.B.Cz. – MOPS.4300.8.2021 z dnia 22.09.2021 r.

7.D.G. – 96/20/św.r. z dnia 29.10.2020 r.,
25/21/św.r. z dnia 22.03.021 r.,
MOPS.4300.16.2021 z dnia 29.09.2021 r.

8.A.R. – 97/20/św.r. z dnia 30.10.2020 r.

9.Ż.W. – 112/20/św.r. z dnia 24.11.2020 r.
10.M.Ż. – 24/21/św.r. z dnia 18.03.2021 r.,
18/21/św.r. z dnia 17.01.2021 r.,
89/20/św.r. z dnia 29.10.2020 r.
11.J.B. – 16/21/św.r. z dnia 17.02.2021 r.
12.M.A. – MOPS.434.2.2021 z dnia 24.05.2021 r.
13.W.K. – MOPS.432.6.2021 z dnia 2.09.2021 r.
142.P.K. – MOPS.432.7.2021 z dnia 2.09.2021 r.
15.M.P. – 86/20/św.r. z dnia 27.10.2020 r.
16.M.L. – 117/20/św.r. z dnia 7.12.2020 r.
17.K.B. – 91/20.św.r. z dnia 29.10.2020 r.
18.A.K.K. – 109/20/św.r. z dnia 17.11.2020 r.
19.M.M. – 92/20/św.r. z dnia 29.10.2020 r.
20.R.P. – 84/20/św.r. z dnia 27.10.2020 r.
21.A.S. – 82/20/św.r. z dnia 27.10.2020 r.
22.O.U. – MOPS.434.4.2021 z dnia 27.09.2021 r.
23.A.A. – 113/20/św.r. z dnia 27.11.2020 r.
24.M.K. – 92/20/św.r. z dnia 30.10.2020 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 37 zasiłków rodzinnych oraz 57 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 0,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 1,
 - samotnego wychowywania dziecka – 4,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 13,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 26,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 6,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 3,
- 4 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,

- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W podstawach prawnych skontrolowanych decyzji dotyczących ustalania prawa do świadczeń rodzinnych powoływano zapisy:

- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
- ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach oraz oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawidowie, w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. oraz z dnia 16 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała informację o uzyskanych dochodach, akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód, orzeczenia sądu zasądzające alimenty na rzecz osób w rodzinie.

MOPS w Zawidowie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania oraz dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawach nr 1 (N.S.) oraz nr 2 (E.R.) organ błędnie ustalił początkowy okres przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego. W przypadku sprawy nr 1 (N.S.) świadczenie pielęgnacyjne zostało przyznane od 9.11.2021 r., a w przypadku sprawy nr 2 (E.R.) świadczenie pielęgnacyjne zostało przyznane od 26.02.2021 r. Podane daty początku okresu przyznania świadczenia, są datami złożenia wniosku o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

W aktach sprawy nie znajduje uzasadnienia przyznanie świadczenia w niepełnej wysokości, które wynikałoby z przepisów prawa.

W związku z powyższym Organ właściwy powinien prawidłowo ustalić początkowy okres przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego.

Zgodnie z art. 31 ww. ustawy jeżeli odmowa przyznania świadczeń rodzinnych lub ustalenie ich wysokości były następstwem błędu podmiotu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, wypłata świadczeń rodzinnych może nastąpić za 3 lata wstecz, licząc od dnia zawiadomienia o popełnieniu błędu lub dnia wydania decyzji prostującej błąd z urzędu.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 1 (N.S.) wyjaśnił:

„Świadczenie pielęgnacyjne (w związku z opieką nad synem M.S.) zostało przyznane Pani N.S. od dnia 9.11.2021 r., tj. od dnia w którym Pani N.S. złożyła wniosek do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zgorzelcu.”

(dowód: akta kontroli str. 55)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 2 (E.R.) wyjaśnił:

„Świadczenie pielęgnacyjne (w związku z opieką nad synem K.R.) zostało przyznane Pani E.R. od dnia 26.02.2021 r., tj. od dnia w którym Pani E.R. złożyła wniosek do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zgorzelcu.”

(dowód: akta kontroli str. 57)

2. W sprawach nr 6 (B.Cz.) oraz nr 21 (A.S.) przyznano zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego bez kompletu dokumentów niezbędnych do wyliczenia dochodu. W sprawie nr 6 (B.Cz.) utracono dochody bez dokumentów potwierdzających rodzaj, datę utraconego dochodu męża wnioskodawczyni oraz jej samej. Natomiast w sprawie nr 21 (A.S.) brak dokumentu potwierdzającego wysokość dochodu uzyskanego.

Zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

W myśl § 5 pkt 3 lit g rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych z dnia 27 lipca 2017 r. ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu. Natomiast § 5 pkt 3 lit. h ww. rozporządzenia precyzuje, iż ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w którym dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Ponadto zgodnie z art. 24a ust. 2 ww. ustawy w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 6 (B.Cz.) wyjaśnił:

„We wniosku o ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego Pani B.Cz. nie dołączyła dokumentów dotyczących dochodu utraconego potwierdzających okres zatrudnienia w firmie Salonik Prasowy oraz okres zatrudnienia w firmie Cieśla Market przez Pana K.Cz. informacje te zostały zweryfikowane za pomocą systemu informatycznego Emp@tia przez pracownika MOPS w Zawidowie i przez roztargnienie uznano za wystarczające. Dnia 2021-11-08 Pani B.Cz. złożyła stosowne oświadczenie w sprawie, które nie zmieniło prawa do zasiłku .”

(dowód: akta kontroli str. 61)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 21 (A.S.) wyjaśnił:

„P. A.S. pobiera w Naszym Ośrodku zasiłek rodzinny od wielu lat i na bieżąco informuje o zmianach w sytuacji rodziny. W lipcu 2019 r. zgłosiła podjęcie zatrudnienia przez męża i doniosła stosowne do sprawy dokumenty. W okresie zasiłkowym 2020/2021 uzyskując dane o wysokości dochodu za rok 2019 z systemu inf Empatia uznano, że wysokość dochodu męża jest wyłącznie dochodem uzyskanym z ww. zatrudnienia gdyż wnioskodawczyni nie zgłaszała innych zmian do dnia złożenia wniosku. Dnia 9.11.2021 r. P. A.S. złożyła w Naszym Ośrodku oświadczenie potwierdzające uzyskanie przez męża dochodu w okresie VII-XII 2019 wyłącznie z pracy w firmie T. ”.

(dowód: akta kontroli, str. 63)

3. W sprawie nr 6 (B.Cz.) organ ustalając dochód rodziny po uzyskaniu dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu (wrzesień 2021 r.), do dochodu rodziny doliczył kwotę wykazaną na przelewie bankowym. Nie wezwał Strony o stosowne zaświadczenie lub oświadczenie zawierające datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

W myśl art. 3 pkt 24 lit. c ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest mowa o uzyskaniu dochodu - oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

Zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

W myśl § 5 pkt 3 lit. i rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych z dnia 27 lipca 2017 r. ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu - w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Ponadto zgodnie z art. 24a ust. 2 ww. ustawy w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„P. B.Cz. do wniosku na okres zasiłkowy 2020/2021 po uzyskaniu dochodu dostarczyła dokument potwierdzający wysokość dochodu uzyskanego dnia 2021-10-12. Pani B.Cz. wystąpiła o ww. dokument do zakładu pracy i otrzymała go jednakże nie mając możliwości dostarczenia go w terminie do naszego ośrodka przyniosła potwierdzenie przelewu, zobowiązując się dostarczyć właściwy dokument w najbliższym czasie. Warunkowo przyjęto dokument, jednakże przez roztargnienie bez oświadczenia wnioskodawcy o wysokości dochodu i na jego podstawie właściwie przeliczono dochód uzyskany w październiku 2021 r. celem uniknięcia wypłacenia nienależnych świadczeń. Dnia 2021-11-09 Pani B.Cz. dostarczyła do naszego ośrodka właściwy dokument potwierdzający wysokość dochodu, wystawiony przez Zakład pracy 2021-10-11”.

(dowód: akta kontroli, str. 59)

4. W sprawie nr 6 (A.K.K.) dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego Organ nie wezwał do uzupełnienia wniosku o oświadczenie o wysokości dochodów niepodlegających opodatkowaniu za 2019 r. pomimo, że strona we wniosku zaznaczyła, iż osiągnęła ww. dochody.

Zgodnie z art. 24a ust.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenie wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Dnia 12.11.2020 r. Pani A.K. K. złożyła wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego. We wniosku ww. Pani w pkt 5.2 zaznaczyła, że w roku 2019 osiągnęła dochody niepodlegające opodatkowaniu. Strona nie została wezwana do uzupełnienia wniosku z uwagi na to, że sytuacja rodzinna i dochodowa jest osobiście znana pracownikowi MOPS, ponadto pracownik porównał informacje zawarte we wniosku złożonym na poprzedni okres zasiłkowy i uznał, że Pani K. K. omyłkowo zaznaczyła, iż w roku 2019 osiągnęła dochody niepodlegające opodatkowaniu. Dnia 8.11.2021 r. Pani A. K. K. złożyła w tej sprawie oświadczenie w którym poświadczyła, że omyłkowo w pkt 5.2 wniosku zaznaczyła, że w roku 2019 osiągnęła dochody niepodlegające opodatkowaniu. Ponadto oświadczyła, że na dzieci: A., S. i F. nie ma zasądzonych alimentów”.

(dowód: akta kontroli, str. 65)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.).

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami

dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranych na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie, w okresie zasiłkowym 2020/2021 oraz 2021/2022 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 34 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację następujących spraw:

1.A.G., 2. A.D., 3. K.R., 4.E.H., 5.P.Ł.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, jak adres, nr ubezpieczenia zagranicznego, nr PESEL, ostatni adres zamieszkania członka rodziny za granicą oraz charakter pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączano odpowiednie oświadczenia za wyjątkiem sprawy nr 1 (A.G.).

W przypadku przebywania osoby uprawnionej lub członka rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu zamieszkania lub podjęcia zatrudnienia, załączano oświadczenie pod odpowiedzialnością karną ze wskazaniem dat pobytu poza granicami Polski. We wnioskach wskazywano okres pobytu członka rodziny poza granicami Polski, Wszystkie złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Ponadto stwierdzono co następuje;

1. W sprawie nr 1 (A.G.) Organ przekazał do wojewody niekompletny wniosek. W przekazanej dokumentacji brakuje dokumentów potwierdzających aktualną sytuację zawodową ojca dziecka. Podczas weryfikacji złożonej przez stronę dokumentacji należy zauważyć, iż decyzja o tym, czy daną sprawę przekazać do wojewody w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, nie jest uzależniona jedynie od rozwiązań przyjętych w ustawodawstwie polskim.

Zgodnie z art. 24a ust. 2 ww. ustawy w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Zgodnie z § 5 pkt 14 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2–4, również odpowiednio inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. właściwym jest, aby organ przyjmujący wniosek miał obowiązek skompletowania tak, jakby sam był władny go rozpoznać. Złożony wniosek powinien zostać zweryfikowany pod względem formalnym przez przyjmujący organ właściwy. Ponadto w sytuacji kiedy nie zachodziłyby przesłanki do zastosowania przepisów art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych złożony wniosek powinien zawierać wszystkie dane oraz dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji. W przypadku stwierdzenia błędów lub braków we wniosku, organ właściwy powinien podjąć działania zmierzające do usunięcia i przekazania do wojewody kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku. W przypadku braków, przekazanie wniosku do wojewody jest przedwczesne, gdyż w oparciu o taki materiał dowodowy nie jest możliwe ustalenie, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub ustalenia kraju pierwszeństwa. Brak wszystkich dokumentów uniemożliwia natomiast wydanie decyzji o odmowie lub przyznaniu świadczenia.

Niezależnie od powyższego Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego pismem nr ZP-KŚ.7060.5.2018.MB z dnia 10 września 2018 r. skierowanym do Wójtów/Burmistrzów/Prezydentów w województwie dolnośląskim na prośbę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departamentu Systemów Zabezpieczenia Społecznego zwrócił uwagę, iż organ właściwy podejmując działania w trybie 23a ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych powinien ustalić i przekazać wojewodzie wraz z prawidłowo wypełnionym wnioskiem niezbędne informacje, dotyczące rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów, w tym

oświadczeń zawierających klauzulę o treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pani A.G. dnia 2020-08-31 złożyła w Naszym Ośrodku wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2019/2020 i 2020/2021. Do wniosku załączyła oświadczenia o sytuacji swojej i konkubenta. Oczywistym był okres zatrudnienia obydwójga, ww. nie wspomniała o dodatkowym zajęciu konkubenta (działalność). Do wniosków wysyłanych w związku z koordynacją załącza się dane pozyskane z systemu Empatia, choć na niektóre dane (ZUS) trzeba czekać kilka dni. W tym przypadku wysłano w pośpiechu wnioski i w rozstrzygnięciu nie załączono danych z systemów informatycznych i nie pozyskano informacji o rzeczywistym zatrudnieniu konkubenta”.

(dowód: akta kontroli, str. 69)

3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297 ze zm.). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił dla 10 rodzin świadczenia z tytułu zasiłków dla opiekunów na łączną kwotę 161 430,70 zł.

W okresie tym wydał 20 decyzji administracyjnych. Od treści wydanych decyzji żadna strona wniosła odwołania do organu II instancji. W dniu kontroli tylko jedna rodzina otrzymywała świadczenie z tytułu zasiłków dla opiekunów.

Kontroli poddano dokumentację następujących spraw:

1.M.H. – 85/14/z.d.o. z dnia 24.06.2014 r.,

144/18/z.d.o. z dnia 19.10.2018 r.

2.H.R. – 88/14/z.d.o. z dnia 24.06.2014 ze zm.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu, z nadanym kolejnym numerem wniosku i podpisem osoby przyjmującej dokument. Wnioski składano nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku ustalania prawa do zasiłku dla opiekuna w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji, w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określały elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczeń uwierzytelniane były przez właściwe organy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanych świadczeń ustalane były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 877 ze zm.).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie objętym kontrolą pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 25 osobom z 18 rodzin.

W okresie tym wypłacono 309 świadczeń, z tego na osobę uprawnioną:

1. - w wieku 0 – 17 lat – 265 świadczeń,
2. - w wieku 18 – 24 lat – 44 świadczenia,
3. - 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

Łączna kwota wypłaconych w okresie od 1.10.2020 r. do dnia kontroli świadczeń z tytułu funduszu alimentacyjnego wyniosła 122 448,78 zł.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek wydał 56 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 9 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 9 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji o następujących numerach:

1. D.A. – MOPS.440.18.2021 z dnia 18.10.2021 r.,

MOPS.440.9.2021 z dnia 18.10.2021 r.,

MOPS.440.19.2021 z dnia 18.10.2021 r.

2.M.L. – 17/20/FA/ z dnia 8.10.2020 r.

3.P.S. – 16/20/FA z dnia 2.10.2020 r.

4.W.M. – MOPS.440.1.2021 z dnia 24.08.2021 r.

5.M.A. – MOPS.440.8.2021 z dnia 18.10.2021 r.,

MOPS.440.16.2021 z dnia 18.10.2021 r.,

MOPS.440.17.2021 z dnia 18.10.2021 r.

W podstawach prawnych skontrolowanych decyzji dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego powoływano zapisy:

- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach oraz oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony

datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 2 (M.L.) organ nie ustalił poprawnie dochodu rodziny i nie wezwał Strony o uzupełnienie brakujących dokumentów. Z akt sprawy wynika, iż przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej jest w wieku poniżej 26 roku życia. Ww. osoba w dniu 14 lutego 2019 r. została zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy zlecenia przez płatnika S. Ch.

Ustalając dochód Organ nie wezwał Strony o przedstawienie dokumentu potwierdzającego rodzaju i kwoty dochodu uzyskanego w roku bazowym.

W myśl § 6 pkt 9 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach

w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z dnia 27 lipca 2017 r. ustalając prawo do świadczeń, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-5, uwzględnia się również odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany - w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy.

Ponadto Organ nie wezwał Strony o dochody niepodlegające opodatkowaniu, by ustalić całkowity dochód Strony w 2019 roku.

Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to dochód, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych;

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit c tiret 33 ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych: przychody wolne od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.) wolne od podatku dochodowego są:

przychody:

- a) ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy,
- b) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 *przychód z działalności wykonywanej osobiście* pkt 8,
- c) z tytułu odbywania praktyki absolwenckiej, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018 r. poz. 1244),
- d) z tytułu odbywania stażu uczniowskiego, o którym mowa w art. 121a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe - otrzymane przez podatnika do ukończenia 26. roku życia, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 85 528 zł.

Zgodnie z § 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz

zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z dnia 27 lipca 2017 r. w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przy ustaleniu dochodu za rok 2019, uwzględniono wysokość dochodu uzyskany poprzez system informatyczny Empatia oraz wysokość dochodów wykazanych w oświadczeniu wnioskodawcy o dochodach niepodlegających opodatkowaniu. Nie mając wątpliwości co do wykazanych wysokości, przeliczono dochód rodziny na ich podstawie i nie zażądano do wglądu Pit- 11”.

(dowód: akta kontroli, str. 71)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 877 ze zm.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie wydał żadnej decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Działania podejmowane przez Ośrodek w stosunku do dłużników alimentacyjnych przedstawia tabela nr 1.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2020 i 2021 r.	Dane liczbowe
Dłużnicy alimentacyjni w gminie, z tego	35
- otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	4
- przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	3
- przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję	3

zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego oraz rodzinnego wywiadu środowiskowego	
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	0
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	0
- informacje od starosty o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 Kodeksu karnego	2
- wystąpienie z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	0
- skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
- skierowanie do starosty wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	1
- wystąpienie z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
- przekazanie do sądu informacji o beczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy1)	0
- przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy1), w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	12
Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań:	9

(dowód: akta kontroli str.51)

Zgodnie z informacją przekazaną przez Kierownika MOPS w Zawidowie, Organ właściwy wierzyciela przekazywał informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w razie powstania zaległości dłuższych niż 6 miesięcy do następujących baz informacji gospodarczej:

1. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
2. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.
3. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A.
4. Krajowy Rejestr Długów.
5. Bisonde Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
6. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Ponadto z informacji przekazanych przez Kierownika MOPS w Zawidowie wynika, iż „Pracownikiem odpowiedzialnym za umieszczanie danych dłużnika ww. biurach jest pracownik Urzędu Miasta Zawidów, który posiada stosowne upoważnienie Burmistrza. Pracownik MOPS w Zawidowie przekazuje tylko informację niezbędne do umieszczenia danych dłużnika”.

(dowód: akta kontroli, str.53)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych:

nr 1.K.H., nr 2.M.L., nr 3.S.Ś., nr 4.G.K., i nr 5.P.M.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy Zawidów, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, informację o obowiązku zwrotu należności z tytułu świadczeń wypłaconych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi Sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Organ występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- błędnie ustalany okres przyznania świadczenia pielęgnacyjnego,
- brak kompletu dokumentów dołączanych do wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- przekazywanie do wojewody niekompletnych wniosków celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalać począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Podstawa prawna; art. 24 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

W związku z powyższym w sprawie nr 1 (N.S.) oraz nr 2 (E.R.) należy prawidłowo ustalić początek przysługiwania świadczenia. O sposobie załatwienia sprawy należy niezwłocznie poinformować tut. Organ.

2. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych dołączać dokumenty, w tym oświadczenia, określające datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d ustawy z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.) oraz § 5 pkt 3 lit. g rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku uzyskania dochodu w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy dołączać dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy w których dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy.

Podstawa prawna: § 6 pkt 9 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z dnia 27 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1467).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. W przypadku uzyskania dochodu przez wnioskodawcę w trakcie pobierania świadczeń rodzinnych, wzywać stronę o dokument potwierdzający datę i rodzaj uzyskanego dochodu oraz wysokość dochodu uzyskanego za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d oraz 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. W przypadku uzyskiwania przez wnioskodawcę dochodów niepodlegających opodatkowaniu wzywać stronę o uzupełnienie wniosku.

Podstawa prawna: art. 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Przekazywać Wojewodzie wnioski wraz z kompletem dokumentów w przypadku gdy osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych lub członek tej rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Do czasu wydania postanowienia przez Wojewodę, nie rozstrzygać merytorycznie spraw.

Podstawa prawna: art. 23a ust.1 oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych(t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Gminy i Miasta Zawidów, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Donata Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta Zawidów
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrolni i Nadzoru w Państwie Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Łyżymunt
Ewelina Łyżymunt

